

Vayéra – La mission d'Avraham

Source : Likouté Si'hot volume 15, troisième Si'ha sur Vayéra

<p>Les méthodes employées par Avraham pour diffuser le monothéisme</p>	<p>1</p>
<p>וירא כא, לג: ויטע אשׁל בבאר שׁבע, ויקרא שׁם בשׁם ה', אֵיל עולם.</p> <p>Vayéra 21, 33 : Avraham planta une tente à Beer Cheva et y proclama le nom de D.ieu, Seigneur éternel.</p> <p>גמרא סוטה י, א: אל תקרי "ויקרא" אלא "ויקריא". מלמד, שהקריא אברהם אבינו לשמו של הקב"ה בפה כל עובר ושׁב. כיצד? לאחר שאכלו ושתו עמדו לברכו. אמר להם: "וכי משלי אכלתם? משל אלקי עולם אכלתם! הודו ושׁבחו וברכו למי שאמר והיה העולם!".</p> <p>Guemara Sotta 10a : Ne lis pas « Vayikra – il proclama », lis plutôt « Vayakri – il fit proclamer ». En effet, Avraham fit proclamer le nom de D.ieu à chaque passant. Comment cela se passait-il ? Après qu'ils avaient mangé et bu, ils se levaient pour le remercier, il leur disait alors : « Avez-vous consommé de ce qui m'appartient ? Vous avez consommé de ce qui appartient à D.ieu ! Louez-Le et bénissez-Le donc ! ».</p> <p>ע"פ מדרש בראשית רבה וירא מט, ד: משהיו אוכלים ושותים, היה אומר להם "ברכו!". מי שלא רצה לברך, היה אומר לו: "אם כן, שלם לי י' מטבעות עבור היין, י' מטבעות עבור הבשר, י' מטבעות עבור הלחם - מי היה נותן לה כל אלה במדבר...". מיד שראה לחץ זה, היה אומר "ברוך אֵיל עולם שאכלנו משלו"...</p> <p>Midrach Rabba Vayéra 49, 4 : Après qu'ils avaient mangé et bu, il leur disait « Bénissez ! ». A celui qui refusait de le faire, Avraham disait : « Dans ce cas, paye-moi dix pièces pour le vin, dix pour la viande et dix pour le pain ! Qui t'aurait donné tout cela en plein désert ?... ». L'invité, sous la pression, disait : « Béni soit le D.ieu du monde dont nous avons mangé de ce qui Lui appartient ».</p>	<p>Pourquoi Avraham contraignait ses invités à bénir D.ieu ? Est-ce ainsi qu'il diffusa le nom de D.ieu dans le monde ?!</p>
<p>Analyse : La valeur d'une Mitsva pratiquée sous la contrainte, par un Juif</p>	<p>2</p>
<p>רמב"ם הל' גירושין ב, כ: זה שאינו רוצה לגרש [כשהבית-דין הכריחוהו, והכו אותו עד שאמר "רוצה אני": גטו כשר -] מאחר שהוא רוצה להיות מישׁראל, רוצה הוא לעשות כל המצוות ולהתרחק מן העברות, ויצרו הוא שתקפו. וכיון שהכה עד שתשש יצרו ואמר "רוצה אני" - כבר גרש לרצונו.</p> <p>Maïmonide, lois du divorce 2, 20 : Si le tribunal a décidé qu'un homme doit divorcer et que ce dernier ne le veut pas, ils le contraindront jusqu'à ce qu'il dise « je veux [divorcer] ». Car chaque Juif veut faire partie d'Israël, accomplir toutes les Mitsvot et s'éloigner des <i>Avérot</i>. Son refus provient de son mauvais penchant. Dès qu'il a été frappé au point que ce penchant a été affaibli et qu'il dit « je veux », c'est qu'il veut divorcer.</p>	<p>Le Juif veut profondément faire les Mitsvot, ce qui n'est pas le cas des « passants »...</p>
<p>Analyse : Était-ce le rôle d'Avraham de s'assurer de la sincérité de ses invités ?</p>	<p>3</p>
<p>יפה תואר על מדרש רבה: אף כי יכול להיות שהם מכזבים לו ובאנס דברו לו כאלה, מכל מקום אברהם עשה זאת רק לצאת ידי חובתו נגד ה' ואם המה רמוהו העוון תלוי בהם ולא בו.</p> <p>Yefé Toar sur Midrach Rabba : Même si les invités lui mentaient et prononçaient ces paroles sous la contrainte, Avraham fit ce qu'il devait faire face à D.ieu. Si les invités l'avaient trompé, c'est leur problème.</p> <p>POURTANT, D.IEU LOUE GRANDEMENT LA RÉUSSITE DES ACTES D'AVRAHAM...</p> <p>מדרש בראשית רבה לך"ל מג, ז: אמר ליה הקב"ה [לאברהם]: אני - לא היה שמי נבר לבריותי והפרת אותי בבריותי. מעלה אני עליך כאלו אתה שתף עמי בבריתו של עולם.</p> <p>Midrach Rabba Le'h Le'ha 43, 7 : D.ieu dit à Avraham : « Mon Nom n'était pas connu par Mes créatures, c'est toi qui l'a fait connaître. Je te considère Mon associé à la création du monde ».</p>	<p>Si ses invités lui mentaient, à quoi cela pouvait bien servir ? Est-ce ainsi qu'il devint « l'associé de D.ieu » ?!</p>
<p>Développement : La contrainte peut faire ressortir la « volonté profonde »</p>	<p>4</p>
<p>תניא ליקוטי אמרים פרק כט: מתחלה אמרו [המרגלים] "כי חזק הוא ממנו" ... שלא האמינו ביכלת ה' ואחר כך חזרו ואמרו "הגנו ועלינו" וגו'. ומאין חזרה ובאה להם האמונה ביכלת ה'? הרי לא הראה להם משה רבנו ע"ה שום אות ומופת על זה בנותים! אלא ודאי מפני שישׁראל עצמן הם מאמינים בני מאמינים... מיד שקצף ה' עליהם והרעים בקול רעש ורגז "עד מתי לעדה הרעה הזאת" וגו'... נכנע ונשׁבר לבם בקרבם.</p> <p>Tanya Likouté Amarim ch. 29 : Au début, les Explorateurs affirmaient que les occupants d'Israël étaient plus forts que « Lui » (D.ieu), ils ne croyaient donc pas en la capacité de D.ieu à les conduire en Terre Sainte. Pourtant, juste après ils déclarent : « Nous sommes prêts à monter en Israël »... D'où leur foi en D.ieu est-elle revenue ? Moché ne leur avait montré aucun miracle ! En fait, les Juifs sont intrinsèquement « croyants, fils de croyants ». Dès que D.ieu s'irrita et les gronda : « jusqu'à quand avec cette mauvaise assemblée ! », leur cœur se soumit.</p>	<p>Sous l'effet de la contrainte, la volonté des explorateurs changea en bien.</p>

<p>Exemple supplémentaire : la « Voix céleste » quotidienne, au Mont Sinai</p>	<p>5</p>
<p>משנה פרקי אבות ו, ב: בכל יום ויום, בת קול יוצאת מהר חרב ומכרות ואומרת: "אוי להם לבריות מעלבונה של תורה!". שכל מי שאינו עוסק בתורה - נקרא נזוף.</p> <p>Michna Pirké Avot 6, 2 : Chaque jour, une Voix céleste émane du Mont 'Horev, et proclame : « Malheur aux créatures qui humilient la Torah ! ». Car, quiconque ne se consacre pas à la Torah est considéré comme blâmé.</p> <p>CETTE ANNONCE AURAIT DÛ SE FOCALISER SUR LES BIENFAITS DE L'ÉTUDE !</p> <p>לקוטי שיחות: מאחר שיהודי זה הוא בדרגת "בריות" - שמפאת החמירות והגסות שבו מצד הכחות הגלויים, אין אור נשמתו יכל להאיר - ויש צורך להסיר ולשבר (על ידי הבת-קול) את חמירותו המכסה על אור הנשמה.</p> <p>Likouté Si'hot : Etant donné que ce Juif n'est qu'une « créature », empli de grossièreté, son âme n'arrive pas à éclairer. Il faut donc supprimer et briser cette grossièreté, occultant la lumière de l'âme, avec cette Voix.</p>	<p>Le sermon de la « Voix céleste » est là pour éveiller ceux qui n'arrivent pas à s'éveiller en méditant aux bienfaits de la Torah.</p>
<p>Parfois, l'insensibilité de l'homme nous oblige à le secouer davantage...</p>	<p>6</p>
<p>תענית כ, א: מעשה שבא רבי אלעזר רבי שמעון [בדרוך]... נודמן לו אדם אחד שהיה מכער ביותר. אמר לו: שלום עליך רבי! ולא החזיר לו. אמר לו: "ריקה, כמה מכער אותו האישי!"... אמר לו: איני יודע, אלא לך ואמר לאמן ששפאני כמה מכער כלי זה שעשיתי!</p> <p>Guemara Ta'anit 20a : Rabbi Eléazar, fils de Rabbi Chimon observa sur sa route un homme particulièrement difforme. Cet homme le salua, mais Rabbi Eléazar ne répondit pas mais lui dit : « comment peut-on être aussi difforme ? ». L'homme lui répondit : « Va dire à l'Artisan Qui m'a fait : l'ustensile que Tu as forgé est laid ».</p> <p>QUE PENSAIT OBTENIR RABBI ELÉAZAR PAR CETTE INSULTE ?!</p> <p>לקוטי שיחות: בלשון "ריקה כמה מכער אותו האישי" התכוון ר' אלעזר (בעקר) ל"ריקנות וכעור" לאמיתתם - במובן הרוחני, שלא מצא בו איזו שהיא מעלה אמיתית, רוחניות וכו'. והוא שנתקף לאחר הביטוי והשבירה אמר הלה: "לך ואמר לאמן ששפאני", שהכיר (על-כל-פנים) במעלת היותו נברא שברא הקב"ה.</p> <p>Likouté Si'hot : Les termes « laid » et « difforme » employés par Rabbi Eléazar désignaient principalement la véritable laideur, qui est morale. Il ne trouvait en cet homme aucune qualité, aucune spiritualité. C'est pourquoi, après avoir été ainsi brisé par les remontrances de Rabbi Eléazar, il rétorqua : « va dire à l'Artisan Qui m'a fait ». Il prit alors conscience, au moins, de l'importance d'être un être créé par D.ieu.</p>	<p>Dans des cas très rares d'insensibilité absolue au Divin, un Sage peut décider de secouer un peu plus cet homme pour lui rappeler qu'il a un Créateur...</p>
<p>Approfondissement : Cette « secousse » doit-elle superficielle ou profonde ?</p>	<p>7</p>
<p>לקוטי שיחות: יהיה מעמדו ומצבו אשר יהיה, יש נשמה, נפש אלקית, ועל כן גם בשעת החטא הרי הוא רוצה להיות מיישראל, ולפיכך השבירה היא רק בחיצוניותו. מה שאין כן אינו-יהודי, שאין לו נפש אלקית, אין השבירה מסוגלת לפעל בו כי אם "יכלת" להתעלות ולהגיע לדרגה ברוחניות שיש לו שיכות אליה.</p> <p>Likouté Si'hot : Le Juif, peu-importe son niveau, a une âme divine. Ainsi, même pendant la faute, il veut profondément rester attaché à D.ieu. Seul l'aspect superficiel de sa personnalité est donc secoué. Chez le non-juif, qui n'a pas d'âme divine, cette secousse ne lui donne que la possibilité d'atteindre le niveau moral plus élevé.</p>	<p>La secousse dévoile l'essence du Juif, et donne au non-juif la possibilité de s'élever.</p>
<p>Cela explique pourquoi Avraham contraignait ses invités à bénir D.ieu</p>	<p>8</p>
<p>לקוטי שיחות: כשראה אברהם שאצל חלק מאנשים אלה, אין כל ההסברים על עניני אלקות ותפסים ומשפיעים, משום שחמירותם היא כה גדולה - הנה כדי לשבר תוספת זו של חמירות וגסות, הביאם אברהם לידי מצב של לחץ, ועל ידי זה פעל ש(הסבריו הקודמים יתישבו בדעתם במדה מסוימת, וכתוצאה מכך) יכירו את ה' ויברכוהו.</p> <p>Likouté Si'hot : Lorsqu'Avraham vit que certains de ses invités demeuraient insensibles aux explications logiques qu'il leur délivrait, du fait de leur grossièreté - Avraham suscita un état de pression pour briser cela, et cela avait pour effet que ces hommes acceptent d'une certaine façon les arguments, et bénissent ainsi D.ieu.</p>	<p>La pression d'Avraham permet à ses invités de repousser leur grossièreté...</p>
<p>Enseignement : Diffuser le nom de D.ieu autour de nous, comme Avraham</p>	<p>9</p>
<p>לקוטי שיחות: יש לצאת אל ה"רחוב" ולפעל שם על יהודים "עוברים ושבים". וההשתדלות צריכה להיות בכל אפן אפשרי, גם כאשר לשם כך צריך לספק להם דברי מאכל ומשקה. ויתרה מזו - אפילו כאשר הדרך לפעל זאת עליהם היא על-ידי לחץ (כמוכח, בדרך התורה, אשר "דרכיה דרכי נעם גו"). ואם יבוא הטוען ויטען: מהי התועלת בכל זאת?.. יש להשיב לו באמצעות ספור התורה - לשון הוראה - הנזכר לעיל.</p> <p>Likouté Si'hot : Il faut sortir dans la « rue » pour influencer les « passants » juifs. Cet effort doit recevoir toutes les formes possibles, y compris quand il est nécessaire, pour cela, de donner à manger et à boire à ces « passants » et même s'il faut exercer sur eux des pressions, bien entendu d'une manière conforme à la Torah, dont : « toutes les voies sont des voies agréables ». Et, si quelqu'un avance l'argument : « Qu'a-t-on accompli de cette façon ? », il faut lui raconter l'histoire d'Avraham, décrite dans la « Torah (enseignement) ».</p>	<p>Enseignement : Convaincre, par tous les moyens de douceur possible, tous les 'passants' Juifs de la 'rue' - à accomplir les Mitsvot !</p>